

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 18 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Holyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétbe és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Hirdetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, február 13.

Múkuruczok.

Szell Kálmán bajba került.

Mulasztást követett el, mikor a trónörökös utjáról kellő időben nem informáltatta magát, és durva tapintatlanságot, mikor úgy rontoit a megállapított menet-tervbe, hogy a felkért magyar kíséret politikai hiúságból kitorut.

Szell urat azonban a baj kevésbé bántja. Kerit magának bünbakot hamar, a kinek a rovására majd kimagyarazza ő, hogy miért volt ragyogó hazafias cselekedet a Zichy gróf kitorutása. Hanem a nimbus, az belé vezett ebbe a kurucz-kodásba és tekintélye felett örökre haratozó furunkulusként fog senyedni az a tény, hogy saját proponáltjai közül egyet sem tudott a Zichy helyére beku-nyorálni.

Vagy talán eszébe sem jutott, hogy az cmaradt magyar helyett egy utazó új magyar kellett volna?

Igen furcsa módon tárgyalta ezt a kérdést interpellációja keretében Kom-játhy.

Ez az ur Olay Lajossal együtt igen ismert alak még Bánffy korából, kinek, a függelenségi párt megbontása árán is hűséges támogatója volt.

Ők tudtak hallgatni, mikor a nagy obstrukció volt, ők tudtak csürni-csavarni, mikor egész pártjuk Bánffyt támadta, ők tudtak beszélni, mikor Szell paktummal türhető békét hozott a kiélesedett parla-mentbe és kelletlenkedni Szellnek, mikor még nem érdemelte, mert megbizható komoly államférfiként viselkedett.

Most azonban visszatért régi, mester-ségehez, a 48-as kormánypartisághoz és pompásan kiemeli Szellt a kátyuból a — trónörökös hátán.

Undorító szerepe volt Komjáthy urnak.

Belerántani a vitába a trónörökös személyét, úgy tüntetni fel a dolgot, mintha az nekünk máris ellenségünk volna, a ki ellen fegyverre hívja a ma-gyarságot és megfenyegeti nemzeti ellen-állással.

Ő trónörökös urunk, nagyon komolyan ne vedd ezt a badarságot, hiszen csak — Komjáthy beszél. Tud ő másképen is.

Ilyen tárgyalás után persze úgy tűnik elő Szell, mint egy nemzeti villámhárító, a ki nagy veszedelmet előzött meg az által, hogy csak azért se engedte érvé-nyesülni a trónörökös akaratát.

Szinte képzelem, hogyan fogja majd Szell a trónörökösöt megvédeni a lázadó magyaroktól és hogyan siet majd Bécsbe jelenteni, hogy milyen nagy fekete vil-lámmal terhelt felhőt viharágyuzott ő el a trónörökös feje felől.

Komjáthynek méltó párja a *Pester Lloyd* is. Ez felhivatalos német nyelvű ujság, melynek külön kiváltsága a helység-neveket ma is németül használni. Ez a nem éppen antiszemita lap egyenesen vallási érzelmeiért vonja felelősségre a trónörökösöt és diktál neki ilyenformákat:

»A trónörökösöt Ausztria és Magyar-ország ultramontán pártjai behálózták. Mindaz a súlyos szerencsétlenség, a mely a monarchiát sujtotta, a mely a csatamezőkön irtózatos vereségekhez vezetett, a mely példátlan ziláltságot kellett, sőt a régi birodalom életképes-ségébe vetett hitet is szédülta, mind-ennek forrása a *konkordátum*, a *libe-rálizmus* pedig volt az, mely a *mo-narchiát a bukástól megmentette* (!) Tehát: Ha a trónörökösöt valóban ultra-montán érzelmek hatják át, még *ide-jében kell, hogy ezen érzelmeit vissza-fojtsa*...«

Ehhez mit szól Szell? Ezt is elviszi majd Bécsbe?

És azt is eltüri, hogy trónörökösöt rakjanak flastrom gyanánt gennyedő se-bére? F—y.

Megtámadott mandátum.

Az *ökörmezői* kerület képviselőjévé 187 szónyi többséggel gróf *Teleki Gyula* szabadelvű pártot választotta meg *Seján* Antallai, a régi képviselővel szemben. Miután a bukott jelölt hívei megtámadták a választást, a Kuria I. vá-lasztási tanácsa tegnap foglalkozott a petició-val *Fais* Andor elnöklése mellett. A kérvénye-zők egész légió panasszal fordultak a bíróság-hoz. Azzal vádolják a gróft, hogy etetés-itatás, vesztegetés és hivatali presszió útján szerezte a mandátumát, majd a támadók ügyvédje, dr. *Metzner* Gusztáv konstátálta, hogy a győztes párt még halottakat is feltámasztott és lesza-vaztatott jelöltjére. Szerinte a választási elők is a törvénytelenések, erőszakoskodások és ha-talmaskodások egész sorát követte el. Kéri ezért megállapítani, hogy az érvényes szavazatok többségét nem Teleki, hanem Seján kapta s ha ez kimondható nem lenne, úgy legalább a vá-lasztás érvénytelennek nyilvánítását kéri. Utána dr. Dobosfy választásvédő beszélt, mire a bírós-ág visszavonult tanácskozára.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, febr. 13.

Gróf *Apponyi* Albert elnök megnyitja az ülést.

A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után

Elnök jelenti, hogy három képviselő jelen-tett be nála sürgős interpellációt, (Halljuk!) még pedig a jelentkezés sorrendjében, amintily esetben mindig, első *Komjáthy* Béla, a trón-örökösnek szentpétervári utazása tárgyában;

Várady Károly képviselő ur a tornai közjegyzői állás betöltése iránt;

Visontai Soma képviselő ur Fereacz Fer-dinánd trónörökös szentpétervári utazása tár-gyában.

Miután én az interpelláló képviselő urak kívánságait nem teljesíthetem, hogy az inter-pellációk napirend előtt megtéssenek, azok csak a szokott déli szünet után tarthatók meg.

Szell Kálmán és *Olay* Lajos rövid felszólá-lása után a ház ily értelemben határoz, ki-mondja, hogy az interpellációk 12 órakor ke-rülnek sorra.

Következik a napirend:

Inkább 10 pánszláv, mint egy néppárti, — inkább Lobkovitz, mint Apponyi.

Molnár János: A mostani képviselőház azon kezdte, a mivel a mult országgyűlés vé-gezte: Támadta és támadja a néppártot. En e támadást simogatással viszonzom. En köszönet-tel tartozom a miniszterelnök urnak, hogy ő e tekintetben conciliáns. Arra kéri a miniszter-elnököt, hogy ha tőlük idéz, szószerint tegye azt, mert különben úgy tünteti fel a dolgot, mintha ők pánszlávok lennének.

Förster közbeszól: En pánszláv, micsoda abszurd.

Molnár: A miniszterelnök azért haragszik rájuk, mert a tótokat kezükben tartják. Ugy van és fogják is tartani, megtanítják őket az igazi hazaszeretetre. Idézi, hogy Kubinyi a vá-lasztásoknál azt mondotta, hogy inkább 10 pánszláv jöjjön a Házbba, mint egy néppárti.

(Nagy zaj a néppárton. Felkiáltások: No tessék! Ez nagy hazafiság!)

Molnár: Kubinyi a Bánffy-éra utolsó ide-jében azt mondta a folyosón: inkább Lobko-vitz jöjjön, mint Apponyi s mikor megkérdez-ték, miért, azt felelte: mert Apponyi jesusita. (Nagy zaj, felkiáltások a néppárton.) Meg van elégedve a választás eredményével, mert 11-ről 25-re szaporodtak.

A néppárt általános titkos választást kíván.

Molnár: A lapok állításai a néppárt mai helyzetéről nem valóak. Szoros egyetértés van köztük.

Majd áttér a kuriai biráskodásra és tá-madja a miniszterelnököt a helytelen köz-igazgatás és adózás miatt. A választások alatt történt visszaélések hosszú sorozatát so-rolja fel.

gőzmalom kitünő minőségű élelményei napi árban itt is kaphatók. Megrendelések kívánatra házhoz szállítanak. Pontos és előzékeny kiszolgálásról biztosítja kiváló tisztelettel

Első gyulai gőzmalom házikenyér sütődéje és lisztraktára.

Szt. László-tér. Fő-uteza. Staroveszki-uteza. Telefon 394. Telefon 402.

Minden órában friss házikenyér.

Az Első gyulai gőzmalom házikenyér sütődéje és lisztraktára

tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, hogy a **Fő-utcán, "Cethlen-ház"** (Kiss Dávid tőzsdéje mellett) a vevő-közönség kényelmére egy előrusító helyet nyitott. — A mai naptól fogva az általánosan ismert és városszerle köz-kedveltségnek örvendő «gyulai» házikenyér és a gyulai

Kívánják a titkos és általános választást. Csodálatos, hogy a választási rendszer egy klerikális kormány alatt van. Nem szokta a magánbeszélgetéseket a Házban feltárni, de egy különös esetet elmond, mely legutóbb történt. A számbokrési választásról beszélt a miniszterelnökkel egy bizonyos ügyben.

Szell Kálmán: Beszélni beszélünk, de történni semmi sem történt. (Élénk derűtség jobbról).

Molnár: Azt kérdezte a miniszterelnöktől, hogy mivel a választók igen messze laknak a kerületben, szentesét, nem lehetne-e nekik fuvardij mintájára 1—2 frtot fejenként ellátási díjjal adni?

Közbekialltások: No még csak az kelene!

Molnár: Legyenek nyugodtak, mert a miniszterelnök ur megtagadta. A kuriai bírósági törvényről Kossuth azt mondotta beszédében, hogy nem teljes, mire a miniszterelnök azt válaszolta, hogy ő is úgy találja, hogy ki kell egészíteni egy pár dologgal. A kormány politikáját helytelennek tartja, ezért a költségvetést nem fogadja el, hanem határozati javaslatot nyújt be, melyben az általános titkos választás behozatalát és a gyűlékezési jog megrendszabályozását kéri. (Eljenzés a néppárton.)

Kubinyi: Molnár beszédekor közbeszólt, hogy ő más magyar, mint Molnár. Ő nem akarja a néppártot gyanúsítani, de látja, hogy most más irányt követ, mint régebben.

Rakovszky közbekiallt: Az nem igaz! Nem igaz! (Zaj és ellentmondások a néppárton.)

Kubinyi mosakodik.

Kubinyi: Őt az igazi hazafiúi érzellem hatja át. Egységes Magyarországot akar, hol jólét és béke virágzik. De a néppárt ezt nem segíti elő, sőt ellenkezőleg fanatizálja a népet a felvidéken.

Ugy látszik, hogy Molnár pályázott rá. (Hosszantartó nagy derűség!) Az ő ellenjelöltje a választások idejére a nevét is megváltoztította. Ő mint lutheránus, az ő papjától nem kérdezte azt, kire szavaz? csak azt kérdezte: hogy állunk? (Zajos derűség a baloldalon.)

Mit nevetnek? Hiszen a néppártiak Budapestről kérdezték az ő papjait: hogy állunk? (Hosszantartó derűség.) Ami a pánszláv nyilatkozatára vonatkozik, beismeri, hogy igenis mondta ezt. (Zugás a néppárton.)

Felkiáltások: Elég szegény!

Kubinyi: Ő azt tartja, hogy 10 nyílt ellenséggel meg tud küzdeni, de egy alattomossal nem. (Zajos helyeslés, tetszés és taps.) A néppárt feiforgajai ott a népet, minden pap azt hirdeti, mi rá szavaznánk a kormányparti jelöltre, de erre az új vallásra nem szavazhatunk (az egyházpolitikát értik.)

(Oriási zaj a néppárton. Ernst és mások a padokat verik, viharos kiáltások: Hazudik!)

Kubinyi: Ami Apponyira történt beszélgetésemre illeti, kijelentem, igaz, mondtam! (Nagy zaj a baloldalon.)

Kubinyi: Akár igazat mondok, akár nem egy se tetszik? (Viharos derűség.) De hogy én jezsuitának mondtam volna, hazugság. Ismétli, hogy a néppárt működése nem hazafias. Ennyiben óhajtott megmagyarázni közbeszólását.

Molnár János: Reflektál Kubinyi szavaira. Dehogyan pályázik rá. Hiszen Kubinyi volt az, aki eddig minden beszédje alatt ide benn volt, mindig hozzá huzódott, belebeszél — —

Ivánka Oszkár: Kevesen érdeklődtek eddig a beszéde iránt.

Elnök csendet kér.

Molnár János: Kubinyi többi állítására ismétli, amiket előbb mondott, mert nem csáfolta meg egyiket se.

Szünet.

A trónörökös utazása.

Komjáthy: A pártokat elvek elkülönítik egymástól, harcolnak egymással, de mikor az ország becsülete forog fenn, nem szabad pártoknak lenni. (Ugy van, ugy van! a szélsőbalon.) A kormány bajba keverné az országot, a függetlenségi pártnak kell segítségre jönni, meg-

menteni a nemzetet. Századokon át a nemzet hűséggel és lojalitással viselkedett a dynastia iránt, de erre a válasza az, hogy a megérdemelt hála helyett hálátlansággal fizetnek. (Taps a szélsőbalon.)

A nemzetet sohasem becsülték meg, de mikor veszély környékezte őket, akkor hizelegtek, az eskü csak úgy járta, de miért, hogy újabb csalódások érjék. A hálátlanság számtalan megvilágulását történelmi adatokkal bizonyítja. A hálátlanság ott kezdődött, mikor a családnak a magyar nemzet hatalmat adott és fejévé tette.

Leszkay: Most folytatása van a multnak.

Komjáthy: Most is meg van a Habsburgok régi törekvése, mint régen, hogy lealázzák a nemzetet. A trónörökös sem engedték soha közénk, hanem oda vitték és ott tartották hol ellenünk kovácsolnak fegyvert. Most aggodalommal vett tudomást róla a párt, hogy Ferencz Ferdinánd Oroszországba utazásával az ország nincs képviselve, pedig ő a magyar trón várományosa. Ez a nemzet jogainak lábbal tiprása, mert a magyar trónörökösnek, ha idegen államba megy, fel kell tüntetni a magyar nemzet önállóságát is. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.) (E közben egy munkás az elnöki emelvény feletti karzatról röpiratokat dob szét, melyben a munkanélküliek fordulnak a képviselőházhoz. Nagy zaj? Mi ez? Elnök csenget.)

Komjáthy: Szomorú, hogy senki sincs, ki a főherceget informálja kellőképpen, mert az az ur (II) nem úgy lett nevelve, hogy a magyar népet ismerje.

A főhercegeket tisztán csak katonának nevelik, az ország törvényeit nem ismerik jogait annál kevésbé. Azért nekünk kell rátanítani a törvényekre s a nemzet tiszteletére. (Zajos helyeslés és taps a szélsőbalon.) A történelem után kérde az egész országot, lehet-e a trón várományosának tekinteni. (Oriási zaj az elnök beszélni akar, a zajban nem tud. Csenget többször. Folytonos taps és éljenzés a szélsőbalon.)

Elnök: Figyelmeztetem a képviselő urat, hogy olyan föltevés, hogy a trón várományosa nem tartja tiszteletben az ország törvényeit, nem való a magyar parlamentbe. (Nagy zugás és zaj.)

Olay: Tanuljon meg magyarul.

Komjáthy: A kormány nagy feladata van a trónörökös szemben. Tudja-e a trónörökös, hogy az öröklés őt még nem tette a nemzet urává. Mert csak akkor ismeri el az ország, ha hitlevelet ad ki. Fel kell őt erről világosítani. Fel arról, hogy Magyarország önálló független állam, a nemzet hűséges, fel arról, hogy mit jelent a szó: a legelső magyar ember a király. (Közbekialltások: Ugy van a szélsőbalon.) Felvilágosítani, hogy a nemzet elégedetlen, mert jogaitól megfosztják. Bár az aranybulla azon pontját, mely a király letételéről szól, eltörölték, de ha látják, hogy jogaikat folytonosan lábbal tiporják, akkor a nemzet hiszi, hogy egy emberként fog ez ellen tiltakozni. A következő interpellációt intézi a miniszterelnökhöz:

Köztudomás szerint Ferencz Ferdinánd főherceg a magyar királyi trón várományosa a közelmúlt napokban az orosz csári udvarnál látogatást tett.

Ezen tényből kiindulva kérem a magyar kir. miniszterelnök irtól:

1. Részt vett-e a miniszterelnök utján a magyar kormány ezen látogatás tervének és részleteinek megállapításában?

2. Gyakorolta-e azon alkotmányos befolyást, mely törvényeink szerint a magyar kormányt megilleti és a melynek gyakorlása kötelessége is?

3. Igaz-e az a hír, hogy a megnevezett főherceg a magyar kormány egyik tagját, a felség személye melletti minisztert, midőn az nála ezen ügyből kifolyólag jelentkezett, nem fogadta el és így alkotmányos jogának és kötelességének gyakorlásában meggátolta.

A trónörökös magyar kísérő nélkül.

Visontay: A hármasszövetségnek dissonantiája ébresztette fel a magyar nemzeti érzést. Az Ausztriával való közösség minden tekintetben káros ránk.

Ezután fejtegeti a hármasszövetséggel szemben követett politikát, majd rátér a trónörökös szeptérvári útjára s azt hiszi, hogy erre előzőleg a magyar kormány beleegyezését kikérték. Czimerüket, lobogónkat sehol sem látják.

A 67-es kiegyezésben biztosított paritás nem érvényesült soha sem befelé, sem kifelé, nagy áldozataink mellett az osztrák czimer, az osztrák befolyás, osztrák lobogó, osztrák diplomácia és osztrák nyelv tiporja el minden nemzeti nyilvánulásunkat a külföldön. Es ime, a magyar kormány kötelességszerű hozzájárulásával előkészített kiváló politikai küldetésnél is mellőzve látjuk a magyar államiság külön kifejezését és a trónörökös pétervári utazásánál e mellőzésünk különösen fájdalmasan érinti a nemzetet. Oroszországban tudnak Magyarország létezéséről. Magyarország egyik legdicsőségesebb korszakának, a magyar nemzetnek függetlenségéért vívott hősiességében Oroszország segélyéért folyamodtak, hogy a nemzeti ellenállást letörjék és Magyarország azóta felszabadult. Oroszország tüntetőleg igyekezett meggyőzni hazánkat arról, hogy e nemzet fényes történelmi tényeit és hősiességét becsüli és hogy nemzeti felocsudását rokonszenves szeretettel kíséri.

A magyar nemzet hagyományai és őserényei közé tartozik a lovagiasság és nagylelkűség. Megtartja a magánéletben is, de a politikában sokszor több helyet juttatott neki, mint kellene. Mikor a magyar nép szíve a legolvaszkonyabb volt és a legmelegebb érzések árasztották el lelkületét és hazafias indulatait, az ezeréves állam élete megünneplésének napjaiban az orosz czár nemes gyöngédséggel Rákóczy díszkardját, e nemzeti ereklyét ajándékozta a magyar nemzetnek, a hősiesség és a nemzeti küzdelmek fenségének és szimbolusát.

Constantini orosz nagyherceg is szíves szeretettel járult hozzá, hogy látogatását tüntetőleg a magyar királynál, annak magyarországi székhelyében, Budavárban tegye meg.

Es az orosz sajtó is majdnem kivétel nélkül Ferencz Ferdinánd látogatása alkalmával a magyar nemzethez való baráti közeledés örvendetes jelenségeit jegyzi fel és az Ausztria-Magyarország részéről politikai küldetésben megjelenő főherceg kíséretéből ép a magyar képviselő hiányzik. Mit tudjanak róluink? Hová letűnk? Mily félreértések járhatnak e végzetes mulasztások nyomában?

Az orosz udvar és fejedelmekkel szemben e mulasztás százszorososan esik latba.

Nem volt ott senki, aki megmondotta volna, hogy a magyar most politikailag érett nemzet, a multak gyűlölsége és engesztelhetetlensége rögzítő emléket idévőltotta.

Ezért interpellációm így hangzik:

1. Ferencz Ferdinánd főherceg ur szeptérvári látogatása és az ezzel összefüggő kiváló politikai küldetés előkészítésében, céljainak megállapításában érvényesítette-e a magyar kormány a miniszterelnök utján, a magyar érdekek szempontjából azt a befolyást, melyet az alkotmány az 1867-ik évi 1 XII. t.-cz. 8 §-ában úgy az általános külügyi politika irányítására, valamint a politika folyamánként jelentkező külpolitikai és diplomáciai tényekre nézve a magyar kormánynak biztosít.

2. Azon helyzetben van-e a t. miniszterelnök ur, hogy a trónörökös szeptérvári látogatásának céljairól Ausztria-Magyarország és Oroszország között netalán létrejött megállapodásról felvilágosítást adhatna, hajlandó-e erre és nyújthat-e megnyugtatót abban az irányban, hogy semmi olyan nem tervezetnek és megállapodás tárgyát nem képez, ami Magyarország különös politikai és sajátos gazdasági érdekeit sértheti?

3. Vajjon Ferencz Ferdinánd főherceg ur diszkusziójában miért nincsen Magyarország közjogi helyzetének és külön államiságának reprezentálására magyar kísérő? Alkotmányos miniszter felelőségének és kötelességének tudatával képes-e a t. miniszterelnök ur a mulasztásért felelősséget vállalni.

Szell Kálmán: Önök szélesebb, súlyosabb alapra helyezkednek mint kellene! (Ellentmondás a szélsőbalon.) Ezen kérdésnél a mult keserveinek felelősségével nem érünk célhoz, de

igérem, hogy ott leszek a hol az ország becsületéről lesz szó. Sok félreértés volt a dinastia és a nemzet között, de éppen ezért csináltuk meg a kiegyezést, s most van olyan fejedelmünk, ki minden gondját nemzetére fordítja.

Rákossy: Beszéljen már végre a trónörökösökről is!

Szell: Majd szólok arról is. Most megjegyzem, hogy a trónörökösöt nem kell kitanítani mik a jogai ha király lesz!

Visontai kérdésére reflektál és kijelenti, hogy a trónörökös látogatásának közjogi célzata nincsen.

Komjáthy konstatálja, hogy Szell nem felelt meg a kérdésre.

A többség tudomásul veszi Szell választását. (Balról hoch, jobbról éljenzés).

Az ülés ezzel véget ért.

Városi közgyűlés.

— I. nap. —

El volt készülve minden városatya arra, hogy Nagyvárad város közgyűlése zajos lesz; azonban ekkora vihart és harcot alig várt bárki is.

A szűzbeszédék ideje volt ez a viharos gyűlés, a mennyiben három új városatya: **Domokos** Károly, **Halász** Lajos és **Ováry** Lajos tartották meg beköszöntőjüket. Az új városatyákkal egyidejűleg egy eddig szokatlan dolog felütötte fejét ódon közgyűlési terránkben: az asztal verése.

A tárgyalás az önálló vámterület kérdésénél volt legélénkebb és legzajosabb. Valóságos vihar keletkezett egyik-másik szónok beszéde alatt. Pedig a vita nem ment annyira a politikai térre, hanem inkább a közgazdaság medrében mozgott.

A nagy többség az önálló vámterület mellett foglalt állást s 13 szó többséggel leszavazták a tanácsot.

Egyik malicziózus városatya meg is jegyezte a szavazás kihirdetése után:

— 13-án, 13 szóval győztek; ez a határozat sem lesz soha valóság.

Kilátás van rá különben, hogy még ma, pénteken sem fejezik be a közgyűlést, mert még 39 tárgy vár elintézésre. Ezek között pedig van még néhány fontos,

*

A közgyűlés lefolyása a következő volt:

Beöthy László dr. főispán elnökölt; jelen voltak:

Dr. Bozóky Alajos, Bozóky Béla, Csák Máté, Hlatky Endre, dr. Hoványi Géza, dr. Hoványi Gyula, Kaczián Károly, Mezey Mihály, Milye Gyula, dr. Molnár Imre, Nozák Rezső, Ováry Lajos, dr. Pácz Sándor, Rácz Mihály, Sipos Orbán, Stark Gyula, dr. Stocker József, Szokoly Tamás, Balogh Döme, Beczky Lajos, dr. Berkovits Ferencz, Bertsey György, Czeglédi Jeremiás, Daday József, Déry János, dr. Grósz Menyhért, Halász Lajos, dr. Kecskeméti Lipót, Mihály Adolf, Milibák József, id. Nagy Lajos, dr. Sarkadi Lajos, Sulyok István, Stern Herman, Széles Lajos, dr. Vucskics Gyula, Weisz Károly, Berger Dániel, Domokos Károly, Feldmann Izidor, dr. Friedländer Sámuel, Moskovits Miksa, Schwartz Antal, Szmekta György, Weisz Mór, Bottó Ferencz, Deutsch K. Ignác, dr. Döry Ferencz, Frankl László, Guttmann József, dr. Gyémánt Jenő, Heringh Sándor, Kepes Ignác, Köblös Ferencz, Mihály Pál, Miskolczy Barnabás, Molnár Lajos, dr. Moskovits József, Moskovics Mór, Munk Jakab, Nyíry György, Oláh Ferencz, Papp György, Plesz Aron, Rendes Vilmos, Pekánovits Imre, Rimánóczy Kálmán, Rothmann Jakab, dr. Sonnenfeld Zsigmond, Steiner M. Albert, Szählender Károly, Sztáril Ferencz, ifj. Ullmann Izidor, Weimann Béla,

Weiszlovits Adolf, Rimler Károly, dr. Istvánffy István, Lukács Ödön, Gerő Armin, Komlóssy József, Darvassy Lajos, Bordé Ferencz, Dús László, Tóth Márton, Sztáril János, dr. Baróthy Akos, Busch Dávid, Hegedüs Géza, Ragány János, Szüts Géza, Szüts István.

A polgármesteri jelentés.

A polgármester jelentésének a közigazgatásra vonatkozó részét már közöltük.

Megemlékezik még a polgármester-helyettes a pénztár megvizsgálásáról, a melyet rendben találtak.

Megalakultak: a szünügyi bizottság, az iparkolai és kereskedelmi tanoncziskolai, valamint a közegészségi bizottságok.

A közvilágítás ügyében még nem tehet javaslatot a tanács, mert a szakértői javaslatok még hiányoznak.

Bejeleni továbbá a polgármester-helyettes, hogy a tisztviselők megbízatása márcziusban lejár s kéri, hogy már most gondoskodják a törvényhatóság az általános tisztújításról. Javasolja, hogy az általános választásokat márczius 20-ra tűzzék ki.

Bejeleni végül, hogy **Szüts** Dözső aljegyző súlyos beteg s a restaurációig szabadságolják.

Interpellációk.

A jelentés kapcsán **Balogh** Döme hármas interpellációt intézett a h.-polgármesterhez. 1. Kifogásolja, hogy a tanácstagok tanulmányutakra járnak s ezt, valamint a költséget nem jelentik be a törvényhatóságnak. — 2. Újváros kereskedelmi gőcpont, a postát mégis Váraljára, a forgalom központján kívül vitték. Szándékozik-e ennek czélszerűbb elhelyezését ki-esszűkölni. — 3. A vámmizériák dolgában egy évvel ezelőtt adott be felebbezést, amely már rég lejött a minisztertől, de nem lett a vámenellenőrző bizottság elé terjesztve.

Rimler Károly rövidesen válaszol. A tanulmányutak bejelentése nincs előírva. Mikor a kölcsön ügyben jár, busásan kifizette az utat az eredmény. A számadások különben nyilvánosak. — A postát a keresk. és iparkamara véleménye alapján vitték a nagypiaczra. (Zaj.) Ó sem tartja a mostani helyzetet ideálisnak, s ha lehet, segít rajta. — A vámdolgot most szereli fel a számvétség. Közelebb már tárgyalásra kerül.

Domokos Károly Katonaváros részére kér jó kocsit és gyalogutat, s különösen az iskolák környékén tűrhető utakat.

Rimler Károly igéri, hogy az iskolák környékét mielőbb rendbe hozatja.

A jelentést az interpellációkra adott válaszokkal együtt tudomásul vették.

Az általános tisztújítást márczius 20-ra tűzték ki. A pályázatok márczius 15-én estig nyújtandók be a főispánnál.

Mikor legyen városatya választás?

A tanács bejeleni, hogy **Szokoly** Tamás két kerületben választatott meg városatyának s az olasi mandátumot tartja meg, az újvárosról pedig lemond. Az igazoló választmány a megüresedett tagsági hely betöltését most javasolja. A tanács ellenben csak az év végére kéri a választást. Bejeleni továbbá a tanács, hogy **Balogh** Döme mivel megválasztatott a törvényhatóságba, a virilisségről lemondott. Helyette **Pekánovits** Imre lett behiva.

Halász Lajos nem fogadja el a tanács javaslatát, mert az szerinte törvénytelen. Ezután magyarázza a törvényt s azt találja, hogy a megüresedett tagsági helyet nem az év végén, hanem most kell betölteni, éppen úgy, mint a virilisek helyét. A **Pekánovits** behívására mint példára hivatkozik. Az igazoló választmány javaslatának elfogadását ajánlja a tanácsával szemben.

Beöthy László főispán szolgál felvilágosítással s a törvényből magyarázza, hogy a **Halász** felfogása téves. A törvény világos és a tanács véleményének megfelelő. A törvénynek generális intézkedése van. A virilisek behívása más természetű, mert ott pótagok is kijelöl-

tetnek előre. Hogy a törvény meg ne legyen sértve, a tanács javaslatának elfogadását kéri.

Halász Lajos rövid felszólalása után

dr. **Hoványi** Géza magyarázta a törvényt, a főispán által előadottak szellemében. A virilisek és választottak között a jog gyakorlatában nincs különbség, de a jog megszerzési módjában van.

A közgyűlés a **Pekánovits** Imre behívását egyhangulag tudomásul vette, a választásra vonatkozólag szavazás volt, amelynél 46 szavazattal 34 ellenében a tanács javaslatát fogadták el.

*

A számonkérőszékbe **Hlatky** Endrét és **Miskolczy** Barnát választották be.

Az önálló vámterület.

Most következett a közgyűlés legérdekeesebb tárgya: az önálló vámterületre vonatkozó javaslat, a melyet a keresk. és iparkamara azzal küldött meg a városhoz, hogy annak szellemében fölratot intézzen a miniszterhez.

A tanács azonban napirendretérést javasolt a közgyűlésnek. A tanács javaslatát nagy-zajjal fogadták s csak úgy repült a »Szégyen! Gyalázat!« közbekiáltás.

Dr. **Sarkadi** Lajos szólalt fel először.

Nem fogadja el a tanács javaslatát, mert ha igaz, hogy a közös vámterület mellett is fejlődött Magyarország ipara, százzszorosan fejlődött volna az önálló vámterület mellett. A fejlődést, a mely a boldogulás alapja, a közös vámterület mellett soha sem érzük el. (Ugy van! Igaz!) Az idő most a legalkalmasabb az önálló vámterület megalkotására. Ezt különben már 67-ben kellett volna tenni, de hogy nem tették, meg lehet indokolni. Akkor minden vonalon meg volt a szabad kereskedelem. Most, a védvamos időszakban nem fogadhatja el azt a felfogást, hogy az ország a közös vámterület mellett maradjon. Az önálló vámterület mindég áldozatot követel, de most a legalkalmasabb idő van, mert a mezőgazdaság úgy is le van nyomva. Az áldozat tehát most kevesebb. A mult és jelenben és a jövőben csak az a nemzet számíthat fejlődésre, a melyik közgazdaságilag független; e mellett elviselhető még az is, ha politikailag nem független. A közjogi függetlenség eljön, erre gondolni kell az ország minden hű fiának. A gazdasági visszaesés úgy is el fog jönni, mert Ausztria és agricultur államra fejlődik. — Szól ezután Ausztriáról, a mely

refekciókkal emeli az orosz konkurencziát, majd azt fejtegeti, hogy önálló vámterület mellett sem okvetlen szükséges Ausztriával a vámháboru. — Magyarország nem akar minden ipart meghonosítani, csak amelyiknek meg van itt az előfeltétele. Beszél az osztrák ipar elernyedéséről, mert a vámvonalon túl nem igyekezett. — Az önálló vámterülettel megrázkódás lesz, de mégis keresztül kell vinni. 1867. óta az alsóbb réteg áldozott a közös vámterületre. Most a mezőgazdasági egyedek hoznak áldozatot. Ha bőség lesz a mezőgazdasági czikkben, ez nem árt. A 7 sovány esztendő után 70 bőszendő lesz, mert az ipar emelkedik s gazdag iparos elem lesz. Nem fogadja el a tanács javaslatát, hanem a kamara memorandumát ajánlja. (Eljenzés. Zaj.)

Az önálló vámterület ellen.

Molnár Imre dr. felszólal azért, hogy a kik szakszerűen nem foglalkoztak a kérdéssel, tiszta képet lássanak. A tanács javaslata mel-

lett szól; ez nehezebb, mert kétségbevonhatják hazafiságát, de az igazságot eltagadni nem lehet. Ezután érveit gazdasági és politikai részre osztva csoportosította. A függetlenség a magyar nép igyekezetén, szorgalmán, takarékosságán alapszik. Fejtegeti első sorban a hitelt, amely tekintetben le vagyunk kötve Ausztriának; czimleteink, hitelrészvényeink Ausztriában vannak, különösen a német válság után. Más viszony volna, ha ez Belgium, Franciaországban stb. volna. — Hosszasabban fejtegette nemzeti tevékenységünket, ennek biztos, könnyed elhelyezését. Buzánk Ausztriában nyer piacot. Majd rátér a nemzeti szükségletek kielégítésének szakadatlanására. Sok idő kell, míg fejletlen iparunk szükségleteinket kielégíti. Attér a kereskedelemre. Felveti a kérdést, hogy közös vámterület mellett lehet-e fejleszteni az ipart. (Zaj. Nem lehet!)

Sztarill Ferencz Szokoly Tamásra szól, hogy hagyja a szónokot meghallgatni.

Főispán Sztarillhoz: A rendreutasítás az én jogom, ne avatkozzon senki bele.

Molnár Imre dr. ezután folytonos zajban folytatja beszédét. A műipar fejlődésével foglalkozik bővebben s a fogyasztási adók szertelenségét említi, mint a mi agyonnyomja a kis ipart. Hiba, hogy az iparost lenézik s ezért tehetősebbek nem mennek e pályára. Fogyasztásunkban sem vagyunk elég hazafiak. A politikai részre tér át, ahol éktelen lármával, dobolással fogadták egyik-másik kijelentését.

A borzasztó zajban a főispán Halász Lajost, aki az asztalt verte s közbe kiáltott, rendreutasította.

Molnár Imre dr. nagy zajban azzal fejezi be beszédét, hogy a kormány gazdasági ügyeink iránt érzékkel bír s az ellenfél is elismeri hazafiságát. A tanács javaslatát fogadja el.

Óváry Lajos azzal kezdette beszédét, hogy ha az ország iparát emelni akarjuk, ezt csak a kisipar felkarolásával tehetjük. Csodálkozik, hogy ezt még sem akarjuk. Pedig ma már tudunk a magunk lábán is járni. Az ipar helyzetének javítására két dolog van: az első az ipartörvény kellő módosítása és a második az önálló vámterület. Szól ezután a nyers terményekről és az ipari termelésről. A búza ára csak addig alacsony, amíg a gazdaságban van, azután emelik mesterségesen. Ha az önálló vámterület meg lesz, a tőke majd bejön az országba. Az önálló vámterület híve s ezért a kamara javaslatát fogadja el a tanácsával szemben. (Eljenzés.)

A csemete istápolása.

Dr. Stocker József állott fel ezután szólásra. Az önálló vámterület híveinek az a céljuk, hogy a magyar államot oda emeljék, ahol a többi államok vannak. A mi iparunk nyomorog, a mióta Ausztriával közösségben, ennek gyarmata vagyunk. (Ugy van!) Ezredév óta földművelő ország vagyunk, pedig más kisebb államok elérték a fejlődést, hogy par excellence iparállamok. Fejtegeti Anglia iparpolitikáját, a mely a gyarmatok nyers terményeinek készítése és értékesítése által biztosítja vagyoni gyarapodását. Hazánk ép ilyen gyarmati helyzetben van Ausztriával. Helyeslések között rámutat, hogy a mi nyers terményeinket, mikor az osztrákok kikészítik, drága pénzen visszavásároljuk. Az így előálló s évenként száz milliókra menő különbözet örökre elveszett az országra, míg ha ezeket a nyers terményeket itthon dolgozzuk fel, ezek a milliók a magyar nemzetvagyoni gyarapítására maradnának. Ipar csak az önálló vámterület mellett lehet. Ha csemetét akarunk nevelni az erdőben, előbb ez erdőt ki kell irtani, hogy a

már meghonosodott, meggyarapodott fa el ne nyomja a gyenge csemetét. (Tetszés, taps.) Ha csemetét ültetünk, védő kerítéssel vesszük körül, karóval erősítjük. Ilyen csemete a magyar ipar. Ausztria eddig nem engedte fejlődni. Ezen a helyzeten változtatni kell az önálló vámterülettel. Politikát nem akar ezzel a kérdéssel összezavarni, hogy ne legyen senki korlátozva véleményében.

Dr. Friedländer Samu: Önök vannak korlátozva. (Zaj.)

Dr. Stocker József: Nem tanulunk magától! — Szól mégis a politikáról, mert felhozták. Ne kutassuk azt, hogy az önálló vámterület a függetlenségi párt régi programpontja. Ha jó valami, fogadjuk el, bárhol jön is. A kereskedelmi és iparkamara sem nagyon független érzelmű emberekből áll, mégis onnét jött ki a javaslat. Majd a **dr. Molnár** Imre beszédével foglalkozott. Hogy Ausztria ipara tönkre menne esetleg, ehhez semmi közünk. A külföldi szerződések lejártá sem okoz bajt. Ausztria nem törődik azzal, ha Németország elzárja mezőgazdasági terményeink elől piacát, hisz neki jó, ha viszont a külföldi iparcikkkel szemben retorzióval élünk. Ausztria különben most el akar szakadni, tehát ez a legalkalmasabb idő, mikor az önálló vámterület létesíthetjük. Ezért most ne válasszon el bennünket pártpolitika. (Eljenzés.) Beszédét azzal fejezi be, hogy most virrad fel a nemzeti önállóság napja az önálló vámterülettel. (Taps, eljenzés.)

Dr. Friedländer Samu az előtte szólottak válaszolva, kijelentette, hogy Deák iránt mily kicsinyléssel viseltetnek az ellenzéken. (Zaj. Óriási lárna, dobolás.) . . . Ez benne van Stocker beszédében. Nem az önálló vámterületről van itt most szó, hanem hogy Nagyvárad közönsége okszerűnek tartja-e a tüntetést. (Zaj. Eláll kiáltások.)

Szokoly Tamás: megkapod az érdemkeresztet!

Dr. Friedländer Samu: Politikai bűn lenne most a kormány dolgába beleszólani. (Zaj.)

Egy hang: Osztrák szolgál!

Dr. Friedländer Samu: ezután azt fejtegette, hogy éppen most volna észszerű a hallgatás, amikor az 1000 milliós kölcsönre tárgyalnak Budapesten s ha az egész ország kiegyezés ellenesen nyilatkozik, a kölcsön drágább lenne. Az ellenpárt koncedálta, hogy az önálló vámterülettel az első években veszítenénk. Es ha a szenvedély most arra lovalná a kormányt, hogy kísérelje meg a kiegyezést, s úgy menne oda, hogy a nemzet taszítaná. A helyzetet csak súlyosbítanánk. A kölcsönt is csak Ausztriától kapjuk. Ismét rátér az önálló vámterületre. Háttha a közös kiegyezésnél több előnyt nyerünk, mint az önálló vámmal? Ezt nem tudjuk. Es a mikor alkudni megyek, nem mondhatom előre, hogy nem fogok meg egyezni. (Zaj.) Beszéde végén kijelentette, hogy a mostani alkalmat csak pártpolitikára akarják egyesek felhasználni. (Zaj. Közbekiáltások: Piruljon!) Es vannak nem ellenzékiek is a tanács javaslata ellen, akik népszerűsüdből foglalnak állást. Térjünk a kamara javaslata fellett napirendre. (Zaj.)

Halász Lajos hevesen szólalt fel. Az osztrák rézudítja Magyarországra iparcikkait. Megdöbbenve látja, hogy a mikor az összes közigazdasági faktorok az önálló vámterület mellett nyilatkoznak, a városi tanács napirendre akar térni felette. Molnár Imre beszédével is foglalkozik, a melynek egy része a törvény meghamisítása. (Zaj.)

Dr. Molnár Imre: Nem értette meg!

Halász Lajos végül inditványozza, hogy a törvényhatóság az önálló vámterület tárgyában a miniszterhez és képviselőházhoz küldendő feliratát az összes törvényhatóságokhoz küldje meg pártolás végett. (Helyeslés.)

Bertsey György szerint nem politika a szönyegen levő kérdés. Ő nem ellenzék, de az önálló vámterület híve. Az állásfoglalással

nyujtsunk erőt a miniszternek. **Dr. Molnár** beszédére azt válaszolja, hogy ezelőtt 50 évvel kilencz hónap alatt 100,000 honvédet szerelt fel a magyar ipar, minden külföldi anyag nélkül, mintaszerűen. A kamara javaslatának pártolását kéri. (Helyeslés.)

Weisz Károly szintén ilyen értelemben szólal fel.

Száhlender Károly röviden csak azt említi fel, hogy mikor a tanács javaslata mellett beszél valaki, az ellenzék haragszik, míg az ellenzékietek a másik rész meghallgatja. Aki pedig haragszik, annak nincs igaza. (Zaj.)

Mihelty Adolf nem látja a kérdést kellőleg előkészítve, mert a magyar terményeknek nem kerestek más piacot. Készületlenül pedig ne menjünk bele ilyen fontos változtatásba. Meg kell kísérteni a kiegyezést. A tanács javaslatát pártolja. (Zaj. Szavazzunk!)

Milibák József nem találta az önálló vámterület ellen felhozott érveket alaposnak. Ha boldogok akarunk lenni, ezt csak az önálló vámterület révén érjük el.

A tárgy nagyon is kimerítve lévén, kezdetét vette a névszerinti szavazás, melyet 20 városatya kért.

Beadatott 77 szavazat s ebből a tanács javaslataira esett 32, a kamara javaslataira 45 és így 13 szótöbbséggel elhatározta a törvényhatóság, hogy az önálló vámterület behozataláért feliratot intéz a miniszterhez képviselőházhoz s azt pártolás végett az összes törvényhatóságokhoz megküldi.

A névszerinti szavazásnál a jelenváltak a következőleg szavaztak:

az önálló vámterület

mellett

Csák Máté
Kaczián Károly
Nozák Rudolf
Óváry Lajos
dr. Pác Sándor
Rác Mihály
Sipos Orbán
dr. Stocker József
Szokoly Tamás
Balogh Döme
Beczka Lajos
Bertsey György
Czeplédy Jeremiás
Daday József
Déry János
dr. Grósz Menyhért
Halász Lajos
Milibák József
id. Nagy Lajos
dr. Sarkadi Lajos
Sulyok István
Stern Hermann
Széles Lajos
dr. Vucskics Gyula
Weisz Károly
Domokos Károly
Feldmann Izidor
Moskovits Miksa
Schvarcz Antal
Szmekta György
Weisz Mór
Bottó Ferencz
dr. Döry Ferencz
Frankl Lázár
Kepes Ignác
Köblös Ferencz
dr. Moskovits József
Moskovits Mór
Munk Jakab
Oláh Ferencz
Plesz Aron
Pekanovits Imre
Rothmann Jakab
Darvassy Lajos
Dús László.

ellen

dr. Bozóky Alajos
Bozóky Béla
Hlatky Endre
dr. Hoványi Géza
dr. Hoványi Gyula
Mezey Mihály
Millye Gyula
dr. Molnár Imre
Mihelty Adolf
dr. Friedländer Samu
Deutsch K. I.
Gyémánt Jenő
Miskolczi Barna
Nyíry György
Steiner M. Albert
Szählender Károly
Sztarill Ferencz
ifj. Ulmann Izidor
Weiszlovits Adolf
Rimter Károly
dr. Istvánffy István
Lukács Odön
Gerő Armin
Komlóssy József
Bordé Ferencz
Tóth Márton
Sztarill János
dr. Baróthy Akos
Hegedüs Géza
Ragány János
Szűts Géza
Szűts István.

A tanács előterjesztette s elvi hozzájárulást kívánt, hogy a Réten 13250 koronaért községi iskolai czélokra megvásárolhassa azon épületet és telket, a hol jelenleg a Népkör helyisége van.

Többek hozzászólása után az előterjesztést nem fogadták el, hanem az ügyet a jövő havi közgyűlésre tűzték ki.

Háromnegyed 7 órakor elnök berekesztette a gyűlést. Ma, pénteken délután folytatják.

Katholikus Szabad Liceum.

— Bőjti estély. —

Első bőjti estélyét tartotta tegnap a Katholikus Szabad Liceum s hebizonyosodott, hogy a nagyváradi közönségnek, különösen a hölgyközönségnek valóságos lelki szükségét képezi a bőjti estélyek tartása. A főgimnázium hatalmas diszterme, mint a kath. kör ünnepeirein rendszeren, ezuttal is kicsinynek bizonyult, akkora volt a közönség érdeklődése. A nagy diszteremben ezuttal legalább 600-an voltak jelen, Nagyvárad keresztény társadalmának valósággal színe-java. Ilyen közönség pártolása nem csoda ha lelkesíti a Katholikus Szabad Liceum vezetőségét, mely fokozott erővel folytatja a megkezdett nemes munkát.

A bőjti estélyt a műkedvelőkből alakult nagy énekkar nyitotta meg egy nagyszabású énekszámmal: Aibinger »Jézus az Olajfák hegyén« című, kisebb oratoriumszerű szerzeményét adták elő **Beleznay** Antal kitűnő vezetése mellett. Sok érdekes dologgal lépett már fel ez a kiváló énekkar, azonban ezek közt az első helyek egyikét foglalja el Aibinger hosszú, költői szépségekben gazdag műve, melynek szövegét dr. **Krüger** Aladár ügyesen fordította le magyarra. Minden egyes énekest külön kellene kiemelni; he ezuttal csak **Krüger** Jenő szép és csengő tenor énekét emeljük ki, ez azért történik, mert neki volt alkalma a gyönyörű tenor-szóló részleteket előadni. Különösen dicséret illeti a betanításért és erélyes dirigálásért **Beleznay** Antalt. Az énekszámot természetesen zajosan megtapsolták.

Eljenzéssel fogadták **Radnai** Farkas püspököt, mikor a gyönyörű énekszám után a felolvasó asztalhoz ült. Erdekelte a közönséget már az is, hogy püspököt hallgathat a felolvasó asztal mellől; az érdeklődés még inkább fokozódott a felolvasás folyamán. A keresztény szeretetről beszélt a püspök s arról a szép eredményről, melyet a keresztény szeretet körünk legnehezebb kérdése: a munkáskérdés megoldása körül elérhet és a hol alkalmazták, ott el is ért. Vonzó előadással, képekben gazdag stílussal a komoly tárgyának meg tudta nyerni **Radnai** püspök az egész hallgatóság osztatlan figyelmét, úgy hogy felolvasása végén ismét viharos tapsok és éljenek jutalmazták. A kiváló tanulmányi lapunk jövő heti első számában közöljük.

Az utolsó pont ismét a műkedvelői énekkaré volt. Dr. **Szemethy** Gézának, a kitűnő zeneköltőnek nagyhatású **Stabat Materje** volt ez, mely a szerző személyes vezetése alatt méltó befejezése volt a mindenképpen pompásan sikerült bőjti estélynek. Ugy a szerzőt, mint az előadókat zajosan megéljenzelték.

A jelenvoltaknak csak egy kis töredékét sikerült összejegyeznünk; ezek a következők:

Urhölgyek: Özv. báró Gerliczy Félixné, báró Podmaniczky Emmy, Barabás nővérek, Bóthy Ilonka, Boguár Jánosné, Bognár nővérek, Bahó Mihályné, Balásházy Ivánné, Bősör, ményi Tilda, dr. Bozóky Alajosné, Bozóky Margit, Buzás Balászné, Bohacsek Vinczéné, Boha, csek nővérek, Csipkés Sándorné, Czettner Irén Csordacsics Ferenczné, Cseresnyés Albertné,

Cseresnyés Lujza és Iczu, Dús Lászlóné, Dús Piroska, Fényes Eadréné, Fényes Márta, Farkas Etelka, Guttmann nővérek, Géczy Lajosné, Géczy Irénke, özv. Grunwald Henrikné, Goszler Irma, Harmathy Károlyné, Harmathy Erzsike és Gizike, Heringh Sándorné, Heringh Erzsike, dr. Imrik Péterné, Imrik Márta és Bella, Jancsó Lajosné, Kazinczy Mariska, Klusatsek Margit, Keledy nővérek, Kovács Béláné, Kovács Emma, Kiss Anna, Kugler Antalné, Kugler Mariska, Komlóssy Józsefné, Kiss Elekné, Kiss Andrásné, Lehoczky Tivadarné, Maróczy Jánosné, Maróczy nővérek, Medvigy Mihályné, Marzso Ella, Molnár Lajosné, dr. Molnár Imréné, Magyary Vilmosné, Nagy Ferenczné, Nagy Józsefné, Nizsalovszky Eadréné, Nábráczky Ella, Ország Karolin, Pekanovits Imréné, Pekanovits Margit, Poliovszky nővérek, dr. Persz Ferenczné, Padala Engéni, Peiser Károlyné, Peiser Sarolta, Rácz Mihályné, Rácz Gyuláné, Szeghy Ilonka és Juliska, Szentiványi Stefike, Sanka Ilonka, Szatráll Ferenczné, özv. Személy Kálmáné, Székely Sándorné, Székely Irma, Aranka és Ilonka, Szentiványi Józsefné, Szathmáry-Király Andorné, Sal Ferenczné, Száhlender Károlyné, özv. Szabó Gézáné, Szondy Vilmosné, Szondy Erzsike, dr. Tóth-Mihályné, Tutsek Ferenczné, dr. Thury Eadréné, Tóth Etelka, Tóth Mártonné, Vucskies Julia, Vinkler Lajosné, Vozzka Ferenczné, Varró Domokosné, Zwipp Jolán.

Notabilitások: Radnai Farkas püspök, Felser Antal, Steinberger Ferencz, Grócz Béla kanonokok, dr. Bozóky Alajos, Nagy Ferencz, Krüger Viktor, dr. Szemethy Géza, dr. Némethy Gyula, Grósz dr. főmérnök, Géczy Lajos, Smetka Odón, Kiss Kolos, Beke Boldizsár, dr. Thury Endre, Novotny Alfonz, Vidovich Béla, Jancsó Lajos, Kaczvinszky Andor, Imrik László, Varró Domokos, dr. Imrik Gusztáv, Nagy József, dr. Karácsonyi János, Makucz Ernő stb.

Különös örömmel jegyezhetjük fel, hogy ezuttal a katolikus kör bőjti estélyét most már férfiak is nagy számmal hallgatták s ahhoz a gyönyörű hölgyközörszörűhöz, melyre a kör méltán büszke, csatlakozni kezd az erősebb nem is, hogy legyen a rózsa mellett level is.

UJDONSÁGOK.

A város kölcsöne.

Nagyvárad városa, mint már említettük, a világitás kérdésének megoldására és az iskolák felépítésére egy millió koronás kölcsön felvételét óhajtja s ezzel egyidejűleg akarja a már meglevő nagyobb kölcsöneinek a konvertálását.

A pénzügyi szakbizottság tegnap ülést tartott, a melyen a beérkezett két ajánlatot tárgyalták. Azonban ez a két ajánlat is elfogadhatatlan volt, mert az illető pénzügyintézetek, a kiknek képviselőik is jelen voltak, a tegnapi napra tették csak az ajánlatukat.

Igy a bizottságnak, tanácsnak, a közgyűlésnek futtában még tegnap kellett volna határozni. Természetes, hogy az ajánlatot így nem fogadhatták el, hanem vár a város jobb időket.

Az ülésről a következőket közöljük:

A város pénzügyi bizottsága ma délelőtt 10 órakor Rimler Károly főjegyző elnöklése alatt ülést tartott. Jelen voltak: Bordó Ferencz, Ragány János, Dús László, Molnár Imre dr., Moskovits Miksa, Moskovits Mór, Déry János, Mihály Adolf, Steiner M. Albert, Komlóssy József, Kaczián Károly, Balogh Döme, Várady Zsigmond dr., Friedländer Sámuel dr., Öváry Lajos és Istvánffy István dr. aljegyzők.

Az ülésnek egyedüli tárgya volt a város kölcsöne. Az ajánlatokat — a pénzügyintézetek egyenes kívánságára — az ülésen bontották fel. Ajánlatot adták be: A Pesti kereskedelmi Bank és a Budapesti jelzálog Hitel

bank és pedig mindketten az ujonnan szükséges egy millió korona kölcsönre és azonkívül a Pesti Hazai Első Takarékpénztártól főlve 2,600.000 korona kölcsön konvertálására nézve.

A Pesti Kereskedelmi Bank 300,000 koronától 1,100,000 koronáig terjedő kölcsönt ajánlott föl a következő feltételekkel:

A kölcsön 50 év alatt törlesztendő 4-98 százalékos annuitással 93¹/₂ árfolyammal 4%-os kötelezvények alapján. Ha a kölcsönt a város időközben más pénzügyintézet felé konvertálná, a bank 2 és fél százalékos storno díjat kap.

A Budapesti Jelzálog Hitelbank 4¹/₂-es kötelezvények alapján 50 éves törlesztésre 5-25 százalékos annuitással 96-75 százalékos árfolyammal ajánlja föl a kölcsönt, 4-es alapon pedig a következő feltételekkel: 4-90 százalékos annuitás, 91-75 árfolyam.

A 2.600.000 koronás kölcsön konvertálására nézve a Pesti Kereskedelmi Bank a következő ajánlatot teszi:

A kölcsön törlesztése újabb 50 évre kitolódik. Az évi annuitás évenként 4000 koronával kevesebb lesz az eddiginél.

A Jelzálog Bank ajánlata szerint pedig a törlesztési idő 65 évre terjesztetik ki, úgy, hogy a törlesztési összeg évenként 10,000 koronával kevesebb lesz az eddiginél. Vagyis a város eddig fizetett a 2-6 milliós kölcsön évi törlesztése fejében 113,450 koronát. Az új konverziós kölcsön szerint pedig az évi annuitás csak 133,080 korona lenne.

A bizottság az ajánlatok fölött élénk diskusszióba bocsátkozott, azonban a legtöbb szónok kifogásolta azt a mintegy pressziószerű eljárást, a mit a pénzügyintézetek ebben az ügyben elkövettek. Egy törlesztéses kölcsön megkötése nem olyan dolog, a miben alaposabb megfontolás nélkül dönteni lehetne, mert hiszen, ha a kötésnél hibát követ el a mostani törvényhatóság, megérzik azt az utódok is. Másrészt tekintetbe veendő volt az is, hogy a mostani feltételek — különösen a kaucziós kölcsönt illetőleg — elég kedvezőek és ki tudja, vajjon nem-e következnek olyan pénzügyi rázkódtatások, a melyek a mostaninál sokkal kedvezőtlenebb helyzetet teremtenek.

Többek hozzászólása után a kölcsönt nem fogadták el.

TAFÉKOZTATO.

Márcz. 1. A nőgyelet hangversenye

Febr. 27. Kath. Szabad Liceum bőjti estély a főgimnázium disztermében este 6 órakor.

Márcz. 13. Kath. Szabad Liceum bőjti estélye a főgimnázium disztermében este 6 órakor.

Márcz. 16. Kath. Szabad Liceum matinéja a főgimnázium disztermében d. e. 11 órakor.

Apr. 6. Kath. Szabad Liceum matinéja a főgimnázium disztermében d. e. 11 órakor.

Apr. 19. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye.

* A király Budapesten. Ő felsége tegnap délelőtt nem hagyta el a budavári palotát. Reggel csöndes misét hallgatván, visszavonult dolgozó szobájába és idejét állami ügyek elintézésével töltötte.

* A jogászegylet felolvasása. Vettük a következő értesítést: Dr. **Flopu** György kir. ítélőtáblai bíró ur a december hó 19-én a jogászegyletben »Erdőcsi alapelvek a magánjogban« cím alatt megkezdett felolvasását, folyó hó 15-én szombaton este 5 órakor a kir. törvényszéki épület I. emeleti tanácstermében folytatni fogja, melyre az egylet tagjait s az érdeklődőket meghívja a **jogászegylet elnöksége**.

* Hivatalvesztésre ítült tisztviselő. **Mahelka** Károly, Arad város sikkasztó pénztári ellenőrijének fegyelmi ügye tegnap befejezetté vált. A polgármester bejelentette a közgyűlésnek, hogy a belügyminiszter a **Mahelka** Károly elmozdítását kimondó fegyelmi ítéletet **jóváhagyta**. A közgyűlés tudomásul vette ezt, a minek folytán **Mahelka** állását a legközelebbi közgyűlésen betöltik.

* Szerencsés számok. Az osztálysorsjáték tegnapi húzásánál a következő nagyobb nyerményeket sorsolták ki:

20.000 koronát nyert: 57963.

15.000 koronát nyert: 26357.

10.000 koronát nyertek: 8128 82791.

5000 koronát nyertek: 12349 16482 22069 55365.

1000 koronát nyertek: 8012 11644 14153 17273 23047 28967 31954 33467 33997 35302 37710 45593 49944 50206 60706 61609 63912 68556 69672 71146 72176 72197 74343 81709 88967 90934 91163 92562 93393 98435 99461.

A többi kihuzott számok 170 koronát nyertek.

* Névváltoztatás. Tegnap számunkban megirtuk, hogy *Bumbera Imre* nagyvárad lakos vezetéknévét *Benkőre* magyarosította. A félreértés elkerülése végett jelezzük, hogy nem *Bumbera Imre* férfinév, hanem ennek fia ifj. *Bumbera Imre* változtatta meg nevét.

* Felülfizetések a nyomdász-mulatságon. A f. hó 9-én lefolyt nyomdász-mulatságon a következő felülfizetések folytak be: 10—10 koronát: Nagyvárad légszeszgyár, Sonnenfeld Adolf. 6—6 koronát: ifj. Berger Sámuel, Várad Zsigmond dr., Moskovits Adolf és fia, Wégner Mór. 5—5 koronát: Lévai Márton, Sebő Imre, Moskovits Mór és fia, Léderer és Kálmán szeszgyár és finomító részvénytársaság, Szokoly Tamás. 4—4 koronát: Csávássy Gyula, Neumann Vilmos, Stocker József dr., ifj. Stern Sándor, Friss Zsigmond, Moskovits Farkas, Rendes Szidor, Gör. kath. püsp. iroda. 3—3 koronát: Mezey Mihály, Demek Győző dr. 2—2 koronát: Rádl Ödön, Leszámitoló Bank, özv. báró Gerliczy Félixné, Ritoók Zsigmond, Weinberger Jakab és fia, Schütz Albert, Held Kálmán, Zemplényi, Mihály Adolf, Schönfeld Sámuel, Papp Miklós, Kripka Henrik dr., özv. Des Echerolles Kruspér Sándorné, Stern Herman. 1 koronát: ifj. Stankovits Antal. Végül Boross Jenő nyomdatulajdonos ur 12 kor. értékű nyomtatvány.

IRODALOM.

Irodalmi értesítés!

1. A »Szent Olvasmányok az év különböző ünnepeire« II-ik kötet kiadás, képekkel, díszes vászonkötésben; ára 2 kor.

2. »Elmélkedések a mi Urunk Jézus Krisztus szenvedéséről és haláláról« vászonkötésben, képekkel; ára 1 kor.

3. »Szűz Mária a mi Anyánk« üdvös beszélgetések, díszes vászonkötésben, képekkel, ára 1 kor.

Mindezen könyvek egyházi jóváhagyással bírnak. Bármintve küldetnek. Lelkészek erga ss. is megkaphatják.

Megrendelhető Kovács Jázon áldozópapnál. *Mária-Pócson*, Szabolcs m.

Igazságszolgáltatás.

Uj kuriai bírák. Ő császári és apostoli királyi Felsége dr. Flósz Sándor igazságügyminiszter előterjesztésére dr. Szegheő Ignác szegedi és Somogyi Mihály budapesti ítélőtáblai bírákat a kir. Kuriához számszerű bírákká nevezte ki.

A meglepetezett levelezőlap.

A fel nem bélyegzett beadványok, keresetek, szóval minden okmányok meglepetezése folytán a kezelő tisztviselő csinos mellékjövendelempre tesz szert s a másoló irtoknak legfőbb óhajta kezelő irtokká lenni, s ez által tisztességes és törvény által megengedett jövedelmekére szert tenni. A tulságos kötelességérzés néha azonban annyira elragadja a tisztviselőt,

hogy meglete minden scartétát, a mi hivatalos használatra van szánva.

E tulbuzgóság érdekes bünpernek vetette meg alapját, melynek végtárgyalása tegnap tartott meg a nagyvárad kir. törvényszéken *Millye Gyula* kir. ítélőtáblai bíró elnöklete alatt.

A vádlott id. *Sipos Gábor* kolozsvári ügyvéd, aki még a mult évben levelező lapon sürgette meg a helybeli járásbírósi végrehajtót, hogy egy ügyében a végrehajtást fogantossítsa. A végrehajtó végzvéen kötelességét, a sürgető levelezőlapot az iratokhoz csatolta. *Mekkey Dénes* járásbírósi kezelő irtok beadványának tekintette a levelezőlapot is, s mint ilyent, nem lévén felbélyegezve, megletezte. Id. *Sipos Gábor* ügyvéd több hasonló leletezést kapván ez időben, szörnyű dühre gerjedt s első felgerjedésében erős vádakot emelt a vezető járásbíróhoz intézett beadványában a tulbuzgó tisztviselő ellen.

Mekkey e vád alapján önmaga ellen kért fegyelmit. A fegyelmi bíróság azonban a vádnak, illetve kötelességmulasztásnak nyomát sem találván, a további eljárást beszüntette.

Most fordult a kocka. A támadó *Sipos* ügyvédből vádlott lett, mivel *Mekkey* bünvádi feljelentést tett az érzékeny ügyvéd ellen.

A tegnap megtartott végtárgyaláson a hatóság előtti rágalmazás vétségével vádolt *Sipos Gábor* felmentését kérte, mivel neki egyáltalában nem volt szándéka sérteni, csak a vezető járásbíró figyelmét óhajtotta felhívni a hasouló tévedésekre.

A kir. törvényszék a bizonyítási eljárás befejezte után id. *Sipos Gábor*t becsületsértés vétségében mondta ki bünösnek és 100 korona pénzbüntetésre ítélte.

A kir. ügyész valamint a vádlott védője dr. *Rádl Ödön* megfélebbzték az ítéletet.

A közös kut miatt.

Mocz Mikula és *Mocz Floráné* szül. Katona Mária nagyvárad lakosok azon czélszert gondolatra jöttek, hogy szomszédok lévén a közös mesgyére, egy közös terméskövel kirakott kutat építenek. Az elhatározást tett követte s *Mocz Mikula* ugyancsak fuvarozta a terméskövet s az építéshez szükséges anyagokat. Együtt volt már minden kellék, midőn közvellen, a munka megkezdése előtt az asszonyok összehereletek, mely pörlekedés nemcsak a kut jövőjét silányította tönkre, hanem az eddigi baráti és rokoni kötelekeket is teljesen elszakította.

Másnap *Mocz Mikula* szekerével sógoróje udvarára beállított s a mily szépen ide fuvarozta a terméskövet, oly szépen óhajta a saját részét telkére is szállítani. *Mocz Floráné* az első nap szó nélkül tűrte a dolgot, de a következő napon már csipőre tett kézzel fogadta sógorát s megtiltá az udvarra való behajtást. *Mocz Mikula* azonban nem akart tágitani s követelte, hogy engedje meg a terméskő kihordását. Szót szó követett s a dolog vége az lett, hogy a betámasztott kaput *Otyis György* segélyével befeszítették s nem törődve a már szerűnek elkészített udvar felvágásával, az utolsó morzsáig elhordták a terméskövet. Veszekedés közben még a ház asszonyát is alaposan elpáholták.

Mocz Floráné bünvádi feljelentést tett sógora ellen, kinek ügyében tegnap lett megtartva a végtárgyalás.

A kir. törvényszék magánlak sértés vétségében mondta ki vétkesnek *Mocz Mikulát* és 8 napi fogházra ítélte; *Otyis Györgyöt* pedig mint bünársát négy napi fogházra.

Az ítélet jogerős.

Orgazdaságért. A kir. törvényszék büntető tanácsa *Fassie Pál* elnöklete alatt a tegnap megtartott végtárgyaláson *Gal László* érmihályfalvai lakost orgazdaságért 2 havi fogházra és 1 évi hivatalvesztésre ítélte. A szerencsétlen ember ugyanis *Prokobb Mihály* által *Mocsán Károlytól* ellopott nagymennyiségű fehérnemű, egy oldal szalonna és 1200 korona készpénzből 2 koronát megtartott és a szalonnából jóllakott, tudva azt, hogy lopott dolog. A mikor megbánta tettét, csak akkor jelentette fel *Prokobb*ot, kit ezen tettéért, mi-

vel katona, a katonai hatóság előtt számoltattak meg. Daczára annak, hogy *Gal* vezette nyomra a csendőrséget, a királyi ügyész mégis megindította ellene a büntető eljárást s tegnap el is vette méltó büntetését könnyelmű tettéért.

SZINHAZ.

HETI MŰSOR.

Péntek: A Zsába.

Szombat: Görög rabszolga.

Vasárnap: (d. u. Baba.
(este Flórka szerelme.

A Gésák. A sok zajos sikert aratott szines muzsikájú japán operettet újították fel tegnap. *Szekely Irén* Mimoza szerepét eredeti felfogással alakította s a bájos melódiákat remekszépen juttatta érvényre. *Orley Flóra* (Molly) művészi tudással tett eleven játékaival keltett nagy tetszést. Szép virágcsokrot is kapott. *Nyárai Vncsiját* már ismerjük: most is sokat kacagtak rajta. *Pinter* és *Krasznay* (Imári Márki) élvezetesekek voltak. Az előadás különben nem állott valami magas színvonalon, de a szinpadon azért nagyon jól mulattak. Félreértés elkerülése végett szükséges megjegyezni, hogy az angolok csoportjának néhány tagja volt tulkedélyes és meglehetősen unalmas.

Az est érdekessége volt, hogy *Szekely Irén*t belépésekor szép ezüst koszorú fogadta. (m.)

Zsába. Heenequis és Duval kacagató bohózata, mely a New-York előadásai miatt egyelőre leszorult a műsorról, ma kerül újra színre, felhívjuk a nevetni szerető közönség figyelmét e pompás bohózatra.

Eleméry Klárka gyengélkedése miatt a vasárnapra hirdetett „Sárga csikó“ előadása jövő hét csütörtökjére halasztott.

Burrián vendégszereplésének elhalasztása. A nagyvárad közönség óhajtaának eleget igyekezett tenni Somogyi igazgató, mikor nagy áldozat árán megnyerte Burrián Károlyt, a m. kir. operaház világhírű tenoristáját néhány vendéggjátékra. Szombaton kellett volna Burriánnak először játszania, azonban Somogyi tervez és a m. kir. Operaház igazgatósága végez. Tegnap előtt jött meg a következő távirat:

Somogyi szinigazgató Nagyvárad.

Szombaton váratlan itt tűztek ki rám darabot; e miatt kérem vendéggjátékom jövő hétre elhalasztani, amikor két estén játszhatom. Hibámon kívüli elmaradásért elnézést kér öntől és nagyvárad közönségtől

Burrián Károly.

Somogyi igazgató csakhogy műsorváltozás ne essék, még e táviratban sem nyngodott meg és felkűldötte egy megbízottját Budapestre, hogy estleg kieszközölje Burrián szombati lejövetelét. Mivel azonban ez nem volt keresztülvihető, azzal lesz kárpótolva a közönség, hogy jövő héten kétszer: Carmeuben és Faustban hallhatja az ünnepeit tenoristát.

Lotty ezredesei. Ámon Margit, — szinársulatunk kedvelt szubrettje Budapesten tartózkodik, hogy „Lotti“ szerepéhez szükséges costumjeit korhűen készíttethesse els amennyiben szerepe megkívánja, egy női fregolit tanulmányozzon — mi a darabban előfordul.

A képviselő ur. Guthy és Rákosi kacagató bohózata erősen foglalkoztatja a vigjátéki személyzetet s Somogyi igazgató vezetése alatt a próbák annyira előrehaladtak, hogy az ujdonságot a jövő héten már be is mutatják, mire valószínűleg a szerzők is lejönnek.

Flórka szerelme énekes népszínmű, mely a budapesti népszínházban oly nagy sikert aratott, vasárnap került színre Székely Irénnel a czimzerepben. A darab székely földön játszik s tele van eredeti oláh tánczokkal. A budapesti Népszínháznak Flórka szerelme eredeti népszínmű valóságos kasszadarabja s előre megjósoljuk, hogy itt Váradon, hol sok oláh nemzetiségű lakos van, szintén nagy sikerre számíthat.

Vasárnap délután a színházban a gyermekvilág nagy öröme, Baba bábajos zenéjű operett fog színre kerülni.

REGÉNY-CSARNOK.

A Polanieczki-család.

Ira: Sienkiewicz Henrik. — Fordította: Kolosváryné-Korányi Ilona.

30
— Igen. Annette asszony azonnal elhagyta a házat. Osnowski Ostendében maradt, mert meg akar verekedni Kopowskival, de az még egy hét múlva sem fog lábra állhatni. Broniczné es huga Párisban vannak, de természetesen, ilyen botrány után Linette nem mehet Kopowskihoz férjhez. Azt hiszem, most már pártában marad, mert olyan bolond nem akad, a ki elvegye... s Zawilowski csak nem könyörül meg rajta.

— Én is azt tartom, — szölt Bigiel, — de Stas barátom azt mondja: — Ki tudja?

— Mit? Hát ön lehetségesnek tartja? — kiáltott föl a festő.

— Tudom is én! — felelt hevesen Polanieczki. — Nem állítok semmit, nem felelek senkiért, még magamért sem!

Swirski csodálkozó tekintetét vetett reá: — Különbén igaza lehet! — mondta.

— Az erkölcsi súlyedés ijesztő módon terjed, — elmélkedett Bigiel. — Nézzünk csak körül. Itt van Broniczné, Castelli kisasszony, Osnowska Annette!... Minő elvetemültség, mennyi erkölcselenség és ostobaság!... Határtalan igények, s a mellett a legaljasabb lelkület! Fölháborító, hogy ezért a becsületes jellemek, mint Ignác, min Osnowski, szenvednek meg!

— Ez az, a mit megérteni nem lehet! — szölt komoran Polanieczki.

Bigiel fejcsóválva járt föl s alá a szobában. Hirtelen mosolygó ábrázattal állt meg Stas előtt.

— Mégis csak szerencséről beszélhetünk, öregem! — szölt barátságosan vállaira ütve. — Nem voltunk szentek, de megáldott az Isten, talán mert nem lopóztunk be mások házába, tolvaj módjára, hogy elraboljuk feleségük becsületét!

XIII.

Néhány nap múlva Polanieczki Maszkótól a következő levelet kapta:

— Ma este utazom; lehetőleg fölkereslek még, de ha nem látnálak, Isten áldjon meg a barátság számtalan jeléért, a melylyel elhalmoztál. Ha tehetem, négy óra tájban meglátogatlak irodádban. S most ismétlem kérésemet: ne feledkezz meg feleségemről, karoljátok föl, mert a világ elfordul majd tőle! Védelmet, ha gonosz szándékkal gyanusítani fognak előtte. Ma este kilencz órakor utazom Berlinbe — a világ szemelátára. A viszontlátásra, s ha nem lehet — Isten veled! — Maszkó.

Polanieczki a jelzett időben várta, de hiába.

— Hála Istennek, — gondolta, — megmenekülök a fájdalmas találkozástól. — Azonban este fölébredt szívében a szánalom. — Szegény ember! Letért az igaz utról, de szenvedett, kinlódott s keservesen bűnhődik vétkéért; ha a társadalmi sikerek idején szívesen látták őt azok, a kik előre sejtették a bukást, szabad-e elfordulniok, mert elérte a végzet? Talán jól esik majd Maszkónak, ha az indóházánál látja, s Polanieczki nem habozott tovább.

Utközben eszébe jutott, hogy találkozni fog Maszkónéval, — sebjaj, — ennek előbb-utóbb ugyanis meg kell lennie.

A vasuti váróteremben néhány ember, podgyászszal, utitakarókkal megrakott székek, asztalok. Kutató tekintete egy sarokban végre fölfedezte az ügyvéd feleségét.

— Jó estét, — szölitotta meg. — Hol van a férje, asszonyom? Búcsuzni jöttem.

— Csak az utijegyet váltja meg; de ime itt jön.

Maszkó hosszú gallérköpenyegben, fején puha kalappal, elegáns diplomatanak látszott. Az utazók rendes szórakozott sietségével mondta: — Te itt vagy? Milyen szép tőled, — s körülnézett a teremben: — Hol a podgyászom — itt; végre megvan minden.

Aztán Polanieczkihez fordult:

— Köszönöm, hogy eljöttél — szölt. — Még egyre kérlek: kísérd vissza feleségemet. Tere, Polanieczki majd hazakisér. Kérlek, barátom, egy szóra.

Karonfogta Stast s végigment vele a szobán.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Az udvari ebéd.

Budapest, febr. 13. (Saj. tud. táv.) Az udvari ebéden ő Felsője jobbán Széll Kálmán, balról Széchenyi ült. Szélllel megelégedve beszélt a délelőtti országgyűlésről. Az ebéd után ötnegyed órai cerclet tartott, sokat megszölitott a miniszterek és képviselők közül. A cercle végeztével a miniszterek a klubba mentek elmondva a király megelégedését. A függetlenségek pedig a Metropolban Komjáthy-t ünnepelték, kit Rákosi Viktor fel is köszöntött, a mit Komjáthy szívélyes szavakkal köszönt meg.

A jockey klubb milliós játékosai.

Bécs, febr. 13. (Saj. tud. távirata.) Egy bécsi esti lap írja, hogy a hernalsi járásbiróság a bécsi jockey klubb milliós játékosait kihágásért elítélte. Nevezettek nem utasítottak ki Asztriából, mivel hivatásos játékosok. — Az ítéletet közlő lap e miatt hevesen támadja a járásbirót.

A deési pótvalasztás.

Deés, febr. 13. (Saj. tud. táv.) Ma folyt le erős küzdelem mellett a pótvalasztás Csizér Ákos és báró Dániel Tibor szabadelvűek között. Lapunk zárta-kor még nem tudni, ki jutott Teleky Domokos gróf örökébe. Az tény, hogy a küzdelem heves s a pártok nagy erőfeszítéssel dolgoznak. A szavazatok aránya d. e. 11 órakor.

Csizér Ákos 118
br. Dániel Tibor 46

Dániel szavazatai rohamosan emelkednek, este már meglehetősen reménye van a deési mandátum elnyeréséhez. Este:

Csizér Ákos 167
br. Dániel Tibor 399

Bánya légrobbanás.

Budapest, febr. 13. (Saj. tud. távir.) Jova államból jelentik, hogy a »Sost Creck« szénbányában bányalégrobbanás történt. Huszonnégy bányász halt meg a robbanás következtében. A halottak között van öt magyar. A nyolcz sebesült között pedig van 2 magyar sebesült,

kiknek életben maradásához kevés a remény.

A konverzió-tárgyalások.

Budapest, febr. 12. Lukács László pénzügyminiszternek a Hitelintézet-csoport képviselőjével, Korufeld Zsigmond vezérigazgatóval a 4 1/2%-os kölcsönök konverziója tárgyában folyó tárgyalásai kedvezően alakulnak. Valószínű, hogy a 4 1/2%-os czimleteket koronaértékre szóló kötvényekre fogják kicserélni. A községek és alapok birtokában lévő 4 1/2%-os regále-kötvényeket, a melynek összegét körülbelül 110 millió koronára teszik, valószínűleg kiveszik a konverzió alól.

Azoknak az összegeknek a felhasználására nézve, a melyek a konverzió végrehajtása után a kamatszükséglet csökkenése következtében rendelkezésére fognak állani a kormánynak, még nem történt döntés. Valószínűleg részben beruházási célokra fogják fordítani. Egyelőre csak 66 millió korona beruházási járadék kibocsátása van tervbevéve, amelynek kamatszükséglete az 1902. évi költségvetésbe van beállítva. (M. T. I.)

A megbüntetett kiáltvány dobálók.

Budapest, febr. 13. (Saj. tud. távir.) A mai országgyűlésen a karzatról kiáltványt dobáló Kohn Armin és társát Kugler Gyulát a rendőrség kihágáért 100—100 korona pénzbírsággal büntette.

Elfogadott halászlati engedmény.

Bukarest, febr. 13. A szenátus elfogadta a Szerbiával kötött halászlati egyezményt a melyet már a kamara is jóváhagyott. (M. T. I.)

Kivégzett amerikai magyar.

Budapest, febr. 13. (Saj. tud. táv.) A hitves gyilkos Lutz Jánost, ki két évig szinlelt örültséget, tegnap végezték ki a Wilkes Barséban. A kivégzéssel egyidejűleg jelentik, hogy a gyilkos amerikai magyar, két évi szinlelés után csak akkor szólalt meg, midőn látta, hogy a bitőtől nincsen menekülés.

KÖZGAZDASÁG.

Gazdasági előadások.

Henczidán tegnap tartatott meg a már előrejelzett gazdasági előadás. Nagy érdeklődés mellett az egész környék lakossága, különösen a kis gazdák jelentek meg tömegesen úgy anynyira, hogy a község téres tanácsterme kicsinek bizonyult és az iskola termébe helyezkedtek el a hallgatók. Az előadást a növénytermelés köréből Kacsvinszky Andor káptalani uradalmi tisztviselő kezdte meg.

Ezután Weingärtner Andor lépett az emelvényre a cseléd- és munkássegélypénztárról beszélt beható tárgyilagossággal; a hallgatóság többszörös tetszés nyilatkozásokkal szaktotta félbe minakét előadást, melynek végeztével a helybeli tisztelatos intézett mint a község lelkésze hívei nevében úgy egyik, mint a másik előadóhoz szakkérdéseket, a melyekre az előadók válaszoltak, mire a hallgatóság kitörő éljenése között mondott köszönetet az előadók fáradozásáért. Az előadás sikerét a hallgatóság általános megelégedettségében nyilvánult.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A „Tiszántul” eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

Budapest, február 13.	
Osztrák hitel	625.50
Magyar hitel	629.50
Allamvasút	624.50
Rimamurányi	416.—
Magyar jelköltség	483.—
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Háziárak.

Budapest, február 13.	
Buza októberre	7.84
Buza áprilisa	8.30
Tengeri	5.14
Rozs okt.	6.69
Zab ápr.	6.98
Káposzta, repce, aug.	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. február 13-án.

Magyar aranyjárdék 4%	119.95
Magyar koronajárdék	97.20
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4,75%	120.—
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2,75%	101.—
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	119.20
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	96.75
Halméri jog megváltási kötvény	101.—
Horváth-szláv földterhermentesítési kötvény	86.—
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	193.—
Tiszszabályozás sorsjegy-kölcsön	155.50
Osztrák járadék papírban	101.20
Osztrák járadék ezüstben	101.—
Osztrák járadék aranyban	120.75
Osztrák korona járadék	98.25
Osztrák államsorsjegyek	151.50
Osztrák magyar bank részvény	16.50
Magyar hitelbankrészvény	727.50
Osztrák hitelintézet részvény	699.—
Párisi vista	95.35
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.04
Németbirodalmi márka	117.20
London vista	239.55
20 márkás arany	28.42

Szigligeti-Színház.

Folyószám 189.

Idénybérlet 129.

Ma, pénteken, 1902. február 14-én

A z s á b a.

Vigjáték.

S Z E M E L Y E K :

Barisard Anatole, gyáros	Pataky Béla
Colette, a felesége	E. Kovács M.
Leclapierné	Benkő Jolán
Marcinelle orvos	Krasznay Andor
Suzanne, a felesége	P. Szép Olga
Lehuchois, őrnagy	Bognár János
Zenobia	Kacziány Viola
Sophia, szobaleány	Kulinyi M.
Casimir, inas	Bérczi Gyula

HELYARAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsölye 1 frt 50 kr. Kórszék 1 frt 20 kr., Támlaszék 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Kezdet 7 órakor, vége 10 órakor.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Holnap szombaton, február 15-én

Görög rabszolga.

Operett.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Kitűnő saját termelésű borok

kaphatók lakáson üvegezten a következő árban:

1. Ujbor (Nagyvárad karcos) 1 liter palack nélkül . . . 32 kr.
2. Ó asztali gyoroki fehér bor 1 liter » . . . 42 kr.

Finom fajborok:

3. Kadarka (szemelt vörös bor) 1 liter palackkal 1 frt — kr.
4. Cabernet » » 1 liter » 1 frt 10 kr.
5. Szilváni » fehér peccsenyebor 1 liter » 1 frt 10 kr.
6. Sauvignon » » csemegebör 1 liter » 1 frt 20 kr.

10 üvegen felüli megrendelést hához is szállítatok, 1/2 literes üvegek a 3, 4, 5, 6. sz. borokból fele árban kaphatók.

Ugyanezen borok hordóban Hl.-enként tetemesen olcsóbban számíttatnak.

Telefon-szám 406.

Molnár Lajos,

Schlauch-tér, 18.

230-24-0

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáca-utca 3. szám.

Művek,

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltekn.

Levélfejek,

számlák, falragaszok,
báli meghívók,
táncrendek, étlapok,
naplók,
palackfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.